

Popularnonaukowe streszczenie projektu

Projekt badawczy pod tytułem „**Ekonomia miejskich dóbr wspólnych**” łączy w sobie wiedzę z zakresu ekonomii miejskiej, ekonomii sektora publicznego oraz ekonomii eksperymentalnej. Inspiracją do pojęcia tematu miejskich dóbr wspólnych był dorobek Elinor Ostrom – noblistki z dziedziny ekonomii, która wypracowała zasady samoorganizujących się instytucji potrafiących skutecznie zarządzać środowiskowymi dobrami wspólnymi takimi jak łowiska, czy pastwiska. Uznaliśmy, że podobny problem dotyczy **miejskich dóbr wspólnych** (*urban commons*). Dotychczas temat ten w polskich pracach badawczych z dziedziny ekonomii miejskiej jest nieodkryty, a chyba warto się nim zająć chociażby ze względu na coraz większą świadomość i chęć mieszkańców do współdecydowania o swoich miastach.

Celami projektu jest po pierwsze stworzenie „mapy” pojęciowej i klasyfikacyjnej miejskich dóbr wspólnych, gdyż pojęcie to stało się obecnie na tyle modne, że jest nadużywane. Po drugie chcemy wprowadzić do nauk ekonomicznych nowe pojęcie, wstępnie nazwane **korzyściami kolektywnymi**, zakładamy bowiem, że taki niezbyt rozpoznany typ korzyści istnieje i na dodatek w dużym stopniu decyduje o efektywności i trwałości gospodarowania miejskimi dobrami wspólnymi. Po trzecie interesują nas motywacje i strategie działania podejmowane przez użytkowników miejskich dóbr wspólnych. Chcemy sprawdzić w jaki stopniu koncepcja „tragedii wspólnego pastwiska” opisana sugestywnie przez Garreta Hardina sprawdza się w warunkach miejskich. A może właśnie ze względu na możliwość osiągnięcia kolektywnych korzyści mieszkańcy miasta wolą raczej współpracować, niż „jeździć na gapę”?

Ze studiów przypadków przeprowadzonych przez Ostrom wynika, że dobrym sposobem dochodzenia do właściwych rozwiązań w zakresie gospodarowania dobrami wspólnymi jest metoda „prób i błędów”. Uważamy, że w przypadku miejskich dóbr wspólnych jest to również dobra metoda. Miejskie dobra wspólne charakteryzują się powszechną dostępnością, bardzo często wielofunkcyjnością i otwartością przestrzenną. W takim przypadku „eksperymentowanie” w zakresie różnych sposobów użytkowania jest często możliwe, gdyż decyzje są odwracalne i tym samym powrót do pierwotnego stanu w przypadku „porażki” proponowanego rozwiązania jest możliwy. Koncepcja badań opiera się więc na sposobie, który nazwaliśmy **„laboratorium miejskim”** (*urban lab*). Innymi słowy chcemy eksperymentować na mieście i jego użytkownikach. W tym celu wykorzystamy dorobek ekonomii eksperymentalnej, proponując autorską propozycję **„gry w miejskie dobra wspólne”** (*UCG – Urban Commons Game*). Propozycja stanowi modyfikację powszechnie znanej w ekonomii eksperymentalnej „gry w dobro publiczne” (*PGG – Public Good Game*). Zakładamy, że naszym udziałem staną się pasjonujące badania terenowe, pozwalające na poznanie zasad gospodarowania miejskimi dobrami wspólnymi.